

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Articulus IV. De loco in quo censura ferri potest, & in quo contrahitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

cenfuram, qui Titio parato occidere clericum, consulit ut eum tantum percutiat, esto sequatur percussio, vel etiam occisio. Verum hæc sententia nobis non probatur, cum percutere clericum simpliciter sit malum, adeoque & illius percussorem consulere. Quare existimo eum qui Titio in eo casu, grauem clerici percussorem consulit, excommunicationem incurrere, si illum de facto ex eius consilio grauius feriat.

Nota 2. quæ hoc dubio dicta sunt de mandantibus, & consulentibus, intelligi debere in casu quo lex prohibens aliquid sub censura, comprehendit etiam mandantes, & consulentes. Vnde si lex de iis non loquitur, certum est eos censura non affici.

ARTICVLVS IV.

De loco in quo censura ferri potest, & in quo contrahitur.

DVBIVM est 1. an possit Episcopus ferre censuram in aliena Diocesi sine consensu Ordinarij. *Respondet* non posse, quando ad eam ferendam opus est iurisdictione contentiosa. Quia sic alienam iurisdictionem inuadere videtur. At quando iurisdictione contentiosa non est necessaria, posse.

Vnde Episcopus existens extra propriam Diocesim, potest ferre censuras in proprios subditos, pro re manifesta, ad quam non requiritur iuridica causæ cognitio, vel quæ si requiritur, in propria Diocesi facta est. Et similiter potest ibi proprium subditum, in foro conscientia, à censuris absoluerè.

Si tamen Episcopus extra proprium territorium vi eiiceretur, posset in loco suo Episcopi operari viciniori, potest, etiam non obtenta licentia, ab Ordinario illius loci, iurisdictionem in suos subditos exercere, adeoque illos censuris afficere.

Dubium est 2. an censura ab Episcopo lata, obliget sub-

subditos extra Diocesim existentes. *Respondeo* 1. si censura sit lata per modum statuti, non obligare, ex communi sententia. Quia statutum afficit territorium, adeoque extra illud non obligat.

Vnde si Episcopus aliquis statuto edito, prohibeat sub poena excommunicationis latae sententiae, ne quis die festo ludat aleis, subditus illius ludens aleis die festo, in aliena Diocesi, non incurrit talem excommunicationem. Et idem die si ludat in loco Diocesis ab Episcopi iurisdictione exempto: quia id perinde est, ac si extra Diocesim luderet.

Hoc autem sic intellige, ut quamuis crimen sub excommunicatione prohibitum, in propria Diocesi inchoatum sit, non incurratur censura, si in aliena perficiatur: ut si stuprum sub censura prohibitum sit, & puellam quis vi abductam, extra propriam Diocesim violet: & similiter si quis hominem intra propriam Diocesim persequatur, & extra illam interficiat. Nisi illum ante egressum lethaliter vulnerasset: quia tunc homicidium in propria Diocesi substantialiter compleverit censetur.

Respondeo 3. quod de statuto diximus, à nonnullis ad sententiam extendi. Verum cum illud assignari soleat discrimen inter statutum, & sententiam, quod statutum afficit territorium, sententia vero ipsas personas, alii probabilius dicunt, subditos extra propriam Diocesim existentes, posse ligari censuris à proprio Episcopo, per sententiam latis.

Vnde si Episcopus simpliciter prohiberet clericis sub excommunicatione, ne aleis luderent, clericus qui in aliena Diocesi, vel in locis exemptis luderet, excommunicationem contraheret. Quod multò magis verum puto, si Episcopus specialiter prohiberet, ne clerici in aliena Diocesi, vel in locis exemptis luderent.

Quo loco *adverte* 1. ab omnibus concedi, si lata sit excommunicatio contra clericos ludentes aleis, ut compareant intra mensem, clericum qui extra territorium

ritorium lufit, ligari excommunicatione, faltem propter inobedientiam, nifi intra terminum præscriptum compareat.

Aduerte 2. certum apud omnes eſſe, exiſtentes extra proprium territorium, tunc faltem cenſura ligari, quando res circa quam peccant, exiſtit in proprio territorio. Quò fit vt ſi Epifcopus excommunicet non residentes in propriis beneficiis, excommunicationem incurrant etiam clerici, extra Diœceſim exiſtentes.

Aduerte 3. eum qui commiſit delictum in proprio territorio, vbi poſtea propter illud cenſura infligitur, eiufmodi cenſuram contrahere, etſi ſtatim poſt patratum delictum domicilium mutauerit. Vnde ſi Parisiis feratur excommunicatio contra eos qui aliquam Eccleſiam ſpoliarunt, niſi intra menſem reſtituant, Titius criminis reus incurrit excommunicationem, niſi intra tempus aſſignatum reſtituat, etſi ante latam cenſuram domicilium ſuum in alienam Diœceſim tranſtulerit.

Aduerte 4. eum qui delictum commiſit extra territorium, in quo domicilium habet, ſi coram proprio Epifcopo conueniatur, poſſe ab eo cogi ſub cenſura, vt parti læſæ ſatisfaciat. Et niſi intra terminum conſtitutum ſententiæ obediatur, in cenſuram incurere.

Dubium eſt 3. an cenſuræ latæ in aliqua Diœceſi ligent extraneos ibi per breue aliquod tempus commorantes. *Reſponſio* communis eſt, cenſuram alicubi latam per ſententiam, non ligare extraneos, niſi maiore anni parte ibi velint commorari: eam verò quæ fertur per modum ſtatuti, eos ligare. Et ratio diſcriminis eſt, quia ſententia directè fertur in perſonas, vt earum contumacia frangatur, quare non reſpicit niſi illos qui propriè ſubditi ſunt. Statutum verò per ſe primò prohibet delictum, & fertur pro ipſo territorio, vt quicumque in eo exiſtunt, tali modo operentur: vnde reſpicit etiam extraneos, quia obbe-

num

num commune, tenentur se conformare legibus propriis loci in quo versantur.

Nonnulli vero eiusmodi discrimen non admittunt, adeoque e contrario modo putant extraneos censura ligari, siue quia eorum aliqui generatim docent, extraneos non teneri per se loquendo, & secluso scandalo, ad leges particulares locorum, in quibus exiguo tempore commorantur siue quia alij etsi putent, extraneos iis legibus probabiliter tueri, quoad vim directiuam, ita vt peccent eas non obseruando, non tamen quoad vim coactiuam, ita vt incurrant censuras eiusmodi peccatis impositas. Quia id expresse decernitur in Cap. à nobis 2. de sententia excommunicationis, & aliunde non videtur consuetudine inductum vt extranei censuris ligentur, sicut vsus obtinet, vt leges ipsas obseruent.

Addi potest faciendum saltem esse, si extraneus peccet contra statutum, aut contra sententiam qua aliquid prohibetur, aut præcipitur sub censura, eum tam ratione delicti, Episcopo illius loci fieri subditum, adeoque ab eo posse citari, quamdiu ibi manet, etsi comparere, aut satisfacere renuat, censura affici.

ARTICVLVS V.

De causis excusantibus ab incurso censura.

QVBIVM est 1. de ignorantia. *Respondeo* 1. censuram non incurri ab eo qui ignorat inculpabilitate operi malo quod perpetrat, adiunctam esse censuram. Quia cum censura grauis sit poena, æquum non videtur vt ab eo incurratur, qui illam violare non intendit; est o. faciat actum cui adiuncta est. Quod ex eo confirmatur, quia cum ex communi sententia, censura valide ferri non possit, nisi præcedat monitio aliqua, sub comminatione censuræ, inde vide-